ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
_____ Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП У СПЕЦІАЛЬНІСТЬ»

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*
Статус дисципліни – *обов'язкова.*
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Івано-Франківськ, 2026

Розробник:

ТАЦЯК Андрій Михайлович – спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з бізнесу та управління
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.
Голова циклової комісії **Андрій ЦЮЦЯК**

Схвалено методичною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.
Голова методичної ради **Олег КЛІЩ**

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – сформувати у здобувачів освіти інтерес і натхнення до вивчення фінансів як живої, творчої й стратегічно важливої сфери сучасного світу. Дисципліна покликана показати, що фінанси – це не лише цифри, а мова сучасного світу, інструмент свободи, розвитку та можливостей.

Предмет навчальної дисципліни – світ фінансів у всіх його формах – від особистих бюджетів і банківських операцій до державних фінансів, інвестицій, фондових ринків і цифрових валют. Предмет відкриває здобувачам освіти, як працює економічний світ, допомагає зрозуміти логіку грошей, цінність аналітики, роль фінансиста у створенні майбутнього.

Завдання:

– пробудити інтерес до фінансів – показати їх як живу систему, що впливає на кожен аспект життя: від особистого бюджету до світової економіки;

– сформувати фінансове мислення – навчити бачити взаємозв'язки між подіями, цифрами та рішеннями, розуміти, як фінанси «працюють» у реальному світі;

– розкрити красу професії фінансиста – ознайомити здобувачів освіти із різноманіттям фінансових напрямів, від банкінгу до аналітики даних і фінтеху, допомогти знайти власний шлях;

– показати фінанси як мову можливостей – навчити розуміти фінансові процеси не лише через теорію, а через практику, кейси, життєві ситуації;

– навчити фінансової культури та відповідальності – усвідомлювати наслідки фінансових рішень, розрізняти ризики, уникати шахрайств, діяти етично;

– розвинути впевненість у роботі з цифрами – показати, що фінансовий аналіз, бюджети чи звіти – це не складність, а інструменти, які дають силу діяти;

– підготувати до професійного майбутнього – допомогти здобувачам освіти побачити себе у світі фінансів, зрозуміти, які навички й знання формують сучасного фахівця;

– надихнути на розвиток – навчити вчитися, мислити стратегічно й використовувати фінанси як шлях до особистої та суспільної ефективності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1) як побудована фінансова система – особиста, корпоративна, державна, світова;

2) основні поняття фінансової грамотності: доходи, витрати, активи, пасиви, бюджет, заощадження;

3) ключові економічні показники (інфляція, ВВП, курс валют, відсоткова ставка) і їх вплив на життя;

4) структуру та функції банківської, страхової й інвестиційної сфер;

5) основи фінансової безпеки, захисту даних і відповідальної поведінки;

6) роль фінансів у розвитку бізнесу та держави;

7) сучасні фінансові тренди – цифровізація, фінтех, криптовалюти, DeFi, аналітика даних;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

1) аналізувати власні фінанси, формувати бюджет і фінансові цілі;
2) приймати зважені фінансові рішення, оцінюючи ризики та наслідки;
3) розуміти суть базових фінансових звітів (P&L, Cash Flow, баланс);
4) розраховувати складні відсотки, вплив часу на вартість грошей;
5) відрізняти фінансові можливості від ризикових або шахрайських схем;
6) орієнтуватися у банківських, страхових, фондових та криптоінструментах;
7) використовувати цифрові сервіси для фінансового аналізу та контролю;
8) аргументовано презентувати власні фінансові ідеї, проєкти чи стратегії;
9) діяти етично, відповідально і впевнено у фінансовому середовищі.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		**2**	**2**
Семестр		**3**	**3**
Кількість кредитів ECTS (год.)		**3 (90 год.)**	**3 (90 год.)**
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції		
	практичні	**32**	**8**
Самостійна робота, год		**58**	**82**
Форма підсумкового контролю	залік	**залік**	**залік**

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
	Страхування
	Банківська система
	Фондовий ринок

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність» згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.	ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для

	розв’язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
	СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.
	СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнень. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.
2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.
3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.
4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися ґаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.
5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.
6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.
7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.
2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.
3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.
4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.
5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.
6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

<table>
<tr><th colspan="3">ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ</th></tr>
<tr><td colspan="3">Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.</td></tr>
<tr><th colspan="3">ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)</th></tr>
<tr><td colspan="3">Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.</td></tr>
<tr><th colspan="3">МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</th></tr>
<tr><th>Результати навчання</th><th>Методи навчання</th><th>Форми та методи оцінювання</th></tr>
<tr><td colspan="3">Освітній компонент «Вступ у спеціальність»</td></tr>
<tr><td>РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.</td><td rowspan="3">Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда).
Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи).
Практичні методи (вправи, практичні роботи).
Творчі (дослідження студентів).
Метод самостійної роботи.
Робота під керівництвом викладача.
Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).</td><td rowspan="3">Залік.
Поточний контроль.
Усний контроль.
Письмовий контроль.
Тестовий контроль.</td></tr>
<tr><td>РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.</td></tr>
<tr><td>РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</td></tr>
</table>

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 2 курсу дисципліни «Вступ у спеціальність» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за

національною дванадцятибальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність» в Системі дистанційної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 12-бальною шкалою)

Шкала в балах	Оцінка шкали ECTS	Національна шкала
90-100 балів	A	10-12 («відмінно»)
83-89 балів	B	9 («дуже добре»)
75-82 бали	C	7-8 («добре»)
67-74 бали	D	6 («задовільно»)
60-66 балів	E	4-5 («достатньо»)
35-59 балів	FX	3 («незадовільно»)
0-34 бали	F	1-2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно поглиблює знання та розвиває професійні інтереси, цілісно розуміє сутність і взаємозв'язок фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, орієнтується в особливостях професійної діяльності фахівців цієї сфери, здатний до професійного саморозвитку;

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює фінансові явища та процеси, застосовує знання у нестандартних ситуаціях, демонструє впевнене розуміння ролі фінансів, банківської системи, страхування та фондового ринку в економіці;

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, уміє самостійно знаходити й опрацьовувати інформацію, розуміє зміст і основні напрями професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, може оцінювати нові факти й ідеї;

«дуже добре»:

9 балів – здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміє застосовувати його на практиці, самостійно виконує завдання у стандартних ситуаціях, переконливо аргументує висновки щодо ролі фінансових установ і фахівців фінансової сфери в діяльності підприємств, держави та суспільства;

«добре»:

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, застосовує отримані знання на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки в розумінні основ фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку;

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях, частково контролює власну навчальну діяльність, демонструє базове розуміння структури фінансової системи та особливостей професійної діяльності фахівця з фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку;

«задовільно»:

6 балів – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє основні положення щодо фінансової системи, банківської діяльності, страхування та фондового ринку, за допомогою викладача може робити висновки й виправляти помилки;

«достатньо»:

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, за допомогою викладача здатний відтворити значну його частину, знає основні поняття, функції та види діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку;

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину відтворює механічно, без глибокого розуміння, має лише загальні уявлення про фінансову систему та професійну діяльність фахівців фінансової сфери;

«незадовільно»:

3 бали – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять незначну частину знань про фінанси, банківську справу, страхування, фондовий ринок та відповідні напрями професійної діяльності;

«неприйнятно»:

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні, викладає його уривчастими реченнями, демонструє дуже поверхове уявлення про фінансову систему та професійну діяльність фахівця з фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку;

1 бал – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання окремих понять у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, які відтворює окремими словами або реченнями.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вступ у спеціальність»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Хто такий фінансист?

1. Сутність фінансів та їх роль у житті людини.
2. Основні напрями фінансової сфери.
3. Види фінансових систем: особисті, корпоративні, державні.
4. Професії у фінансовій галузі та їх значення.

Тема 2. Фінансові спеціальності. Вибір професії

1. Основні напрями фінансових професій.
2. Ключові навички сучасного фінансиста.
3. Відмінності між банківською, страховою та інвестиційною діяльністю.
4. Формування власної траєкторії професійного розвитку.

Тема 3. Основні економічні поняття і терміни

1. Інфляція, дефляція, девальвація, ревальвація.
2. Валовий внутрішній продукт (ВВП).
3. Відсоткова ставка та курс валют.
4. Економічні показники у повсякденному житті.

Тема 4. Історія розвитку фінансових систем: від бартеру до крипти

1. Етапи еволюції грошей.
2. Розвиток фінансових систем у світі.
3. Поява банків та сучасних фінансових інститутів.
4. Цифровізація фінансових процесів.

Тема 5. Фінансові системи планети. Гроші світу

1. Валюти основних країн світу.
2. Глобальні фінансові центри.
3. Курси валют і чинники їх формування.
4. Вплив міжнародних фінансів на економіку країн.

Тема 6. Фінансова безпека: шахрайства, фішинг, піраміди

1. Основні види фінансових шахрайств.
2. Принципи фінансової безпеки.
3. Захист персональних даних.
4. Відповідальна фінансова поведінка в інтернеті.

Тема 7. Основи державних фінансів

1. Бюджетна система України.
2. Джерела формування державного бюджету.
3. Види податків та їх призначення.
4. Використання бюджетних коштів і державні видатки.

Тема 8. Основні принципи роботи банківської системи: кредити, депозити, складні відсотки

1. Функції банківської системи.
2. Кредит, депозит, відсоткова ставка.
3. Складні відсотки та їх вплив на прибутковість.
4. Роль банків у фінансовій системі держави.

Тема 9. Особистий бюджет

1. Доходи, витрати, заощадження.
2. Активи та пасиви.
3. Принципи формування особистого бюджету.
4. Планування фінансових цілей.

Тема 10. Основи корпоративних фінансів: PL, CF, баланс

1. Структура фінансів підприємства.
2. Звіт про прибутки та збитки (P&L).
3. Звіт про рух грошових коштів (Cash Flow).
4. Баланс активів і пасивів підприємства.

Тема 11. Інвестиції. Вартість грошей у часі

1. Поняття інвестицій і дохідності.
2. Принцип вартості грошей у часі.
3. Види інвестиційних інструментів.
4. Співвідношення ризику та прибутковості.

Тема 12. Види і принцип роботи страхування

1. Сутність страхування та його роль у фінансовій системі.
2. Основні види страхування.
3. Страхові компанії та їх функції.
4. Принципи страхового захисту.

Тема 13. Базові принципи трейдингу. Ризик-менеджмент

1. Основи біржової торгівлі.
2. Типи фінансових ринків.
3. Управління ризиками у трейдингу.
4. Емоційна стабільність і фінансова дисципліна трейдера.

Тема 14. Фондовий ринок

1. Акції, облігації, деривативи.
2. Структура та учасники фондового ринку.
3. Принципи функціонування біржі.
4. Механізми інвестування на ринку цінних паперів.

Тема 15. Криптовалюти та цифрові активи

1. Сутність криптовалют і технології блокчейн.
2. Основні види криптовалют та цифрових активів.
3. Принципи купівлі, зберігання та використання криптовалют.
4. Ризики, шахрайство та правила безпеки на криптовалютному ринку.

Тема 16. DeFi, ETF та фінансові технології майбутнього

1. Сутність і принципи роботи децентралізованих фінансів (DeFi).
2. Біржові інвестиційні фонди (ETF) та їх види.
3. Токенізація активів і цифрові фінансові інструменти.
4. Перспективи та ризики розвитку фінансових технологій.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН							
№	Назва теми	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		всього	практичні заняття	самостійна робота	всього	практичні заняття	самостійна робота
1	Хто такий фінансист?	4	2	2	20	2	4
2	Фінансові спеціальності. Вибір професії	4	2	2			4
3	Основні економічні поняття і терміни	6	2	4			4
4	Історія розвитку фінансових систем: від бартеру до крипти	6	2	4			6
5	Фінансові системи планети. Гроші світу	4	2	2	20	2	4
6	Фінансова безпека: шахрайства, фішинг, піраміди	4	2	2			4
7	Основи державних фінансів	6	2	4			4
8	Основні принципи роботи банківської системи: кредити, депозити, складні відсотки	6	2	4			6
9	Особистий бюджет	6	2	4	24	2	6
10	Основи корпоративних фінансів: PL, CF, баланс	6	2	4			6
11	Інвестиції. Вартість грошей у часі	6	2	4			4
12	Види і принцип роботи страхування	6	2	4			6
13	Базові принципи трейдингу. Ризик-менеджмент	6	2	4	26	2	6
14	Фондовий ринок	6	2	4			6
15	Криптовалюти та цифрові активи	6	2	4			6
16	DeFi, ETF та фінансові технології майбутнього	8	2	6			6
	Всього годин на вивчення дисципліни	**90**	**32**	**58**	**90**	**8**	**82**

3. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Хто такий фінансист?	2	2
2	Фінансові спеціальності. Вибір професії	2	
3	Основні економічні поняття і терміни	2	
4	Історія розвитку фінансових систем: від бартеру до крипти	2	
5	Фінансові системи планети. Гроші світу	2	2
6	Фінансова безпека: шахрайства, фішинг, піраміди	2	
7	Основи державних фінансів	2	
8	Основні принципи роботи банківської системи: кредити, депозити, складні відсотки	2	
9	Особистий бюджет	2	2
10	Основи корпоративних фінансів: PL, CF, баланс	2	
11	Інвестиції. Вартість грошей у часі	2	
12	Види і принцип роботи страхування	2	
13	Базові принципи трейдингу. Ризик-менеджмент	2	2
14	Фондовий ринок	2	
15	Криптовалюти та цифрові активи	2	
16	DeFi, ETF та фінансові технології майбутнього	2	
	Всього практичних занять	**32**	**8**

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1. Хто такий фінансист?	Створи «портрет сучасного фінансиста»: визнач основні напрями його роботи, професійні завдання та значення фінансів у житті людини, бізнесу і держави. Представ результат у вигляді інфографіки або інтелект-карти.	2	4	**11, 13, 16, 17, 18, 28**
Тема 2. Фінансові спеціальності. Вибір професії	Обери три професії у фінансовій сфері та порівняй їх за критеріями: основні обов'язки, необхідні знання і навички, місця роботи, переваги та можливі труднощі. Визнач, яка професія найбільше відповідає твоїм інтересам.	2	4	**1, 3, 4, 5, 14, 16, 17, 18, 28**
Тема 3. Основні економічні поняття і терміни	Поясни простою мовою п'ять економічних понять: інфляція, дефляція, девальвація, ВВП і відсоткова ставка. До кожного поняття наведи приклад із повсякденного життя. Формат — відео, презентація або добірка інформаційних карток.	4	4	**11, 13, 16, 18, 24, 28, 35, 36**
Тема 4. Історія розвитку фінансових систем: від бартеру до крипти	Створи таймлайн «Від бартеру до цифрових грошей», відобразивши основні етапи розвитку грошей, банків і фінансових систем. Для кожного етапу коротко поясни його значення.	4	6	**1, 2, 4, 11, 13, 16, 18, 24, 28, 33**

Тема 5. Фінансові системи планети. Гроші світу	Підготуй інфографіку «Гроші світу»: обери п’ять валют, зазнач країни їх використання, позначення, особливості та чинники, які впливають на їхній курс.	2	4	**11, 13, 16, 24, 28, 30, 31, 35, 36**
Тема 6. Фінансова безпека: шахрайства, фішинг, піраміди	Проаналізуй три приклади фінансового шахрайства: банківського, інвестиційного та пов’язаного з криптовалютами. Визнач ознаки небезпеки та створи пам’ятку «Як не стати жертвою фінансового шахрайства».	2	4	**2, 3, 18, 20, 28, 30, 31, 33**
Тема 7. Основи державних фінансів	Досліди на порталі Open Budget видатки державного або місцевого бюджету на обрану сферу. Представ основні показники у вигляді таблиці чи діаграми та сформулюй власний висновок щодо структури видатків.	4	4	**6, 8, 11, 13, 16, 23, 25, 29, 35, 37**
Тема 8. Основні принципи роботи банківської системи: кредити, депозити, складні відсотки	Порівняй депозитні пропозиції двох українських банків за однакової суми та строку. Розрахуй очікуваний дохід, урахуй відсоткову ставку, капіталізацію і податки та обґрунтуй свій вибір.	4	6	**1, 2, 3, 16, 18, 24, 28, 30, 31**
Тема 9. Особистий бюджет	Протягом тижня веди облік власних доходів і витрат. Розподіли витрати за категоріями, створи діаграму в Google Sheets та визнач щонайменше дві можливості для заощадження.	4	6	**17, 18, 28, 30, 31**

Тема 10. Основи корпоративних фінансів: P&L, Cash Flow, баланс	На прикладі вигаданої кав'ярні сформуй спрощені P&L, Cash Flow і баланс за один місяць. Поясни, чим відрізняються прибуток, залишок коштів та фінансовий стан підприємства.	4	6	**7, 9, 15, 19, 21, 22, 27**
Тема 11. Інвестиції. Вартість грошей у часі	Розрахуй, якою стане інвестиція 1 000 грн через п'ять років за ставки 10% річних із капіталізацією. Побудуй графік її зростання та порівняй результат із варіантом зберігання грошей без нарахування відсотків.	4	4	**16, 18, 20, 21, 22, 30, 31, 32, 34, 39**
Тема 12. Види і принцип роботи страхування	Обери життєву ситуацію, у якій страхування може зменшити фінансові втрати. Визнач об'єкт страхування, ризик, страховий платіж, страхову суму та можливу страхову виплату.	4	6	**5, 18, 26, 28**
Тема 13. Базові принципи трейдингу. Ризик-менеджмент	Проведи навчальну симуляцію однієї угоди без використання реальних коштів. Визнач точку входу, можливий прибуток, максимальний допустимий збиток і співвідношення ризику до потенційного прибутку. Проаналізуй результат рішення.	4	6	**20, 21, 22, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 39**
Тема 14. Фондовий ринок	Обери публічну компанію та досліди зміну вартості її акцій за останній рік. Побудуй графік, визнач найбільше зростання і падіння та знайди події, які могли вплинути на ціну.	4	6	**14, 20, 21, 22, 30, 31, 32, 34, 36, 39**

Тема 15. Криптовалюти та цифрові активи	Порівняй Bitcoin, Ethereum і гривню за критеріями: спосіб випуску, стабільність вартості, швидкість операцій, зручність використання, рівень довіри та ризики. Сформулюй висновок щодо можливостей їх використання.	4	6	**4, 14, 18, 28, 30, 31, 33**
Тема 16. DeFi, ETF та фінансові технології майбутнього	Порівняй традиційний інвестиційний фонд, ETF і DeFi-продукт за критеріями: принцип роботи, доступність, регулювання, потенційна дохідність і ризики. Представ результат у таблиці та сформулюй висновок, який інструмент є зрозумілішим і безпечнішим для початківця.	6	6	**4, 14, 20, 21, 22, 28, 32, 33, 34, 36, 39**
Всього годин самостійної роботи		**58**	**82**	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність фінансів та їх роль у житті людини.
2. Основні напрями фінансової сфери.
3. Види фінансових систем: особисті, корпоративні, державні.
4. Професії у фінансовій галузі та їх значення.
5. Основні напрями фінансових професій.
6. Ключові навички сучасного фінансиста.
7. Відмінності між банківською, страховою та інвестиційною діяльністю.
8. Формування власної траєкторії професійного розвитку.
9. Інфляція, дефляція, девальвація, ревальвація.
10. Валовий внутрішній продукт (ВВП).
11. Відсоткова ставка та курс валют.
12. Економічні показники у повсякденному житті.
13. Етапи еволюції грошей.
14. Розвиток фінансових систем у світі.
15. Поява банків та сучасних фінансових інститутів.
16. Цифровізація фінансових процесів.
17. Валюти основних країн світу.
18. Глобальні фінансові центри.
19. Курси валют і чинники їх формування.
20. Вплив міжнародних фінансів на економіку країн.
21. Основні види фінансових шахрайств.
22. Принципи фінансової безпеки.
23. Захист персональних даних.
24. Відповідальна фінансова поведінка в інтернеті.
25. Бюджетна система України.
26. Джерела формування державного бюджету.
27. Види податків та їх призначення.
28. Використання бюджетних коштів і державні видатки.
29. Функції банківської системи.
30. Кредит, депозит, відсоткова ставка.
31. Складні відсотки та їх вплив на прибутковість.
32. Роль банків у фінансовій системі держави.
33. Доходи, витрати, заощадження.
34. Активи та пасиви.
35. Принципи формування особистого бюджету.
36. Планування фінансових цілей.
37. Структура фінансів підприємства.
38. Звіт про прибутки та збитки (P&L).

39. Звіт про рух грошових коштів (Cash Flow).
40. Баланс активів і пасивів підприємства.
41. Поняття інвестицій і дохідності.
42. Принцип вартості грошей у часі.
43. Види інвестиційних інструментів.
44. Співвідношення ризику та прибутковості.
45. Сутність страхування та його роль у фінансовій системі.
46. Основні види страхування.
47. Страхові компанії та їх функції.
48. Принципи страхового захисту.
49. Основи біржової торгівлі.
50. Типи фінансових ринків.
51. Управління ризиками у трейдингу.
52. Емоційна стабільність і фінансова дисципліна трейдера.
53. Акції, облігації, деривативи.
54. Структура та учасники фондового ринку.
55. Принципи функціонування біржі.
56. Механізми інвестування на ринку цінних паперів.
57. Сутність криптовалют і технології блокчейн.
58. Основні види криптовалют та цифрових активів.
59. Принципи купівлі, зберігання та використання криптовалют.
60. Ризики, шахрайство та правила безпеки на криптовалютному ринку.
61. Сутність і принципи роботи децентралізованих фінансів (DeFi).
62. Біржові інвестиційні фонди (ETF) та їх види.
63. Токенізація активів і цифрові фінансові інструменти.
64. Перспективи та ризики розвитку фінансових технологій.
65. Сутність і принципи роботи децентралізованих фінансів (DeFi).
66. Біржові інвестиційні фонди (ETF) та їх види.
67. Токенізація активів і цифрові фінансові інструменти.
68. Перспективи та ризики розвитку фінансових технологій.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Банківська система: навчальний посібник / уклад.: П. О. Нікіфоров, О. М. Гладчук, М. Г. Марич, М. П. Федишин. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2023. 224 с.
2. Банківська система: підручник / Є. Андрущак та ін.; за ред. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. та доповн. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023. 524 с.
3. Банківські операції і технології: навчально-методичний посібник / уклад.: О. М. Гладчук, М. Г. Марич, А. Г. Марич, М. П. Федишин. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2024. 254 с.
4. Діджиталізація у фінансах: навчальний посібник / Н. С. Ситник, І. Б. Назаркевич, О. Я. Мищишин. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2025. 287 с.
5. Кондрат І. Ю., Ярошевич Н. Б., Ільчук П. Г., Якимів А. І. Страхові послуги: підручник. Львів: Новий Світ – 2000, 2021. 386 с.
6. Кузь В. І. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2022. 240 с.
7. Курило О. Б., Бондаренко Л. П., Вівчар О. П. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
8. Распопова Ю. О., Акімова Т. В. Оподаткування підприємств: навчальний посібник / Український державний університет науки і технологій. Електронне видання. Дніпро: УДУНТ, 2025. 119 с. URL: https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/33b23dfb-9840-4a3c-b2c3-673f6f5b5369/content.
9. Сокуренко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М. Фінанси підприємств: підручник. Харків: ХНУВС, 2022. 292 с.
10. Ставерська Т. О., Ларіна Т. Ф., Литвинов А. І. та ін. Фінанси підприємства: підручник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/56234.
11. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид., переробл. і доповн. Житомир: Поліський університет, 2024. 317 с. URL: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15498/1/Finansu_2024_350.pdf.
12. Фінанси: навчальний посібник / С. П. Стеценко та ін. Київ: КНУБА, 2024. 189 с. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/262b141f-931b-406e-b88b-5fc075b485b2/content.
13. Фінанси: підручник / за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка, 2024. 632 с. URL: https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/6602001f-c410-4ed0-a498-e07522dffc97/content.
14. Фінансові технології: навчальний посібник / В. В. Корнєєв, О. І. Береславська, А. І. Гулей та ін.; за заг. ред. В. В. Корнєєва. Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. 244 с.

15. Юрчишена Л. Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2023. 252 с. URL: https://r2.donnu.edu.ua/handle/123456789/3041.

Додаткова література

16. Фінанси / за ред. І. Лютого. Київ: Ліра-К, 2022. 520 с.
17. Пенцак Є. Фінанси для нефінансистів. Київ: kmbs, 2021. 248 с.
18. Фінансова грамотність. Базовий курс / Національний банк України. Київ: Національний банк України, 2022. 180 с.
19. Бондар Т. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2022. 312 с.
20. Крамаренко Г. Фінансові ринки та інститути. Київ: КНЕУ, 2022. 420 с.
21. Brealey R. A., Myers S. C., Allen F., Edmans A. Principles of Corporate Finance. New York: McGraw-Hill, 2022. 1056 p.
22. Koller T., Goedhart M., Wessels D. Valuation: Measuring and Managing the Value of Companies. Hoboken: Wiley Finance, 2022. 928 p.
23. Барановська Н. Фінанси України. Київ: КНЕУ, 2022. 340 с.
24. Руденко Л. Гроші та кредит. Київ: КНЕУ, 2022. 416 с.
25. Кириленко Ю. Бюджетна система України. Київ: КНЕУ, 2022. 380 с.
26. Данілова Н. Страхування: теорія і практика. Київ: КНЕУ, 2022. 352 с.
27. Гребенюк О. Фінансове планування для бізнесу. Київ: Академія, 2021. 288 с.

Інтернет-ресурси

28. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua.
29. Державний вебпортал бюджету для громадян Open Budget. URL: https://openbudget.gov.ua.
30. Фінансовий портал «Мінфін»: аналітичні матеріали та інформація про валютні курси. URL: https://minfin.com.ua.
31. Фінансовий портал Finance.ua: аналітичні матеріали, огляди банків і фінансових інструментів. URL: https://finance.ua.
32. Інформаційний ресурс Investfunds: аналітика фондового та інвестиційного ринків України. URL: https://investfunds.ua.
33. Binance Academy: навчальні матеріали з криптовалют, блокчейну та децентралізованих фінансів. URL: https://academy.binance.com/uk.
34. Open Textbook Library: безкоштовні англомовні підручники з фінансів. URL: https://open.umn.edu/opentextbooks/subjects/finance.
35. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua.
36. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: https://www.imf.org.
37. Офіційний сайт Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. URL: https://kneu.edu.ua.
38. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: https://data.gov.ua.
39. Social Science Research Network: база наукових публікацій із фінансів та економіки. URL: https://www.ssrn.com.